

De netbeheerders in de Belgische economie in 2010

Bijna 12.000 medewerkers waken over de goede werking van de elektriciteit- en aardgasnetten in België (het brengen van elektriciteit en aardgas naar de eindverbruikers, het onmiddellijk in evenwicht brengen van de elektriciteitsvraag, de opslag van aardgas, de LNG terminal). Bovendien dragen de netbeheerders bij tot de bevoorradingszekerheid van België, de kwaliteit van de leveringen en andere openbare dienstverplichtingen, en dit met de nodige aandacht voor het leefmilieu. De eigenlijke netwerken bestaan uit een 200.000 km elektriciteitsleidingen met posten en cabines en een 72.000 km aardgasleidingen met samendrukking- en ontspanstations. Deze netwerken maken het mogelijk 5,5 miljoen leveringspunten van elektriciteit en 2,9 miljoen leveringspunten van aardgas te bevoorraden.

De netbeheerders brengen meer dan 40% van het eindverbruik van energie in België aan, hetgeen hun belang voor de Belgische economie aantoont.

Aanzienlijke en regelmatige investeringen zijn van essentieel belang om de verbruikers van elektriciteit en aardgas de nodige overbrengingscapaciteit te bieden en deze te behouden. Deze overbrengingscapaciteit moet kunnen inspelen op de onmiddellijke vraag die in de loop van een jaar sterk schommelt. Zo schommelde het opgevraagd elektrisch vermogen in 2010 tussen 6,8 GW op 29 augustus om 2h00 's morgens en 12,6 GW op 22 februari om 18h30; procentueel is dit een verschil van meer dan 85% tussen het minimaal en maximaal opgevraagd vermogen. Wat het aardgas betreft, verhieldden de minimale en de maximale dagvraag die de aardgasdistributie liet optekenen zich van 1 tot 12 gedurende het laatste stookseizoen (58 GWh op 26 juli 2009 en 681 GWh op 8 januari 2010). Daarnaast moet men vaststellen dat de oplopende goedkeuring- en uitvoeringstermijnen, die voor belangrijke infrastructuren 5 tot 10 jaar kunnen aanslepen, en die ook meer en meer voor de kleinere infrastructuurwerken beginnen uit te lopen, ertoe nopen de investeringen zeer vroeg aan te vatten, opdat de uitrustingen tijdig in dienst kunnen gesteld worden, hetgeen een last vormt en risico's met zich meebrengt. De investeringen worden ook in periodes van laagconjunctuur verricht, zodat zij niet alleen bijdragen tot het behoud van een zeker niveau van economische activiteit in die periodes, maar ook in staat zijn ten gepaste tijde het economisch herstel te begeleiden.

In 2010 hebben de netbeheerders een forfaitair bedrag van ongeveer 1,5 miljard € in België geïnvesteerd. In 2009 bedroeg het geïnvesteerd bedrag 1,4 miljard €, of ongeveer 5% van de totale bruto-investeringen in materiële goederen in België.

De netbeheerders dragen eveneens bij tot de uitvoering van specifieke openbare dienst-opdrachten, zoals bv. het aanmoedigen van rationeel energieverbruik, de ontwikkeling van hernieuwbare energieën, de openbare verlichting, de sociale omkadering van verbruikers met betalingsmoeilijkheden, enz...

De belangrijke ontwikkeling van de decentrale elektriciteitsproductie vereist structuuraanpassingen en/of verzwaringen van de netwerken. Hiertoe dienen nieuwe technologieën ingevoerd te worden om ze 'slimmer' te maken (smart grids).

Elektriciteitstransport

Elia heeft als opdracht de door de producenten geleverde elektriciteit naar de distributienetwerken en de grote industriële verbruikers te transporteren, en tevens de in- en uitvoer van elektriciteit te vergemakkelijken. In 2010 bedroeg het globaal investeringsbudget van Elia een 117 miljoen €. Deze investeringen waren als volgt gespreid: 45% voor vervangingen, 30% om te beantwoorden aan de evolutie van de binnenlandse vraag, 12% voor de aansluiting van nieuwe productie-eenheden waarvan een aanzienlijk deel hernieuwbare energiebronnen aanwendt, 5% voor de versterking van de koppelingen met het buitenland en 8% voor andere investeringen. België is een van de meest geopende en best aan andere netten gekoppelde landen van Europa. Door haar centrale rol in de Belgische en Europese elektriciteitsmarkten heeft Elia tevens een opdracht van marktfacilitator. Om deze doelstelling te bereiken heeft Elia in het bijzonder Belpex opgericht, de Belgische elektriciteitsbeurs met levering de volgende dag. In 2010 heeft Elia haar belang in Belpex afgestaan aan APX-Endex, en een belang van 20 % genomen in de laatste die nu actief is in Nederland, Groot-Brittannië en België, waardoor de Belgische energiebeurs de mogelijkheid heeft haar inbreng in de verbetering van de Europese elektriciteitsmarkt voort te zetten.

Aardgastransport

Fluxys is de beheerder van de infrastructuur van transport en opslag van aardgas in België. Het bedrijf exploiteert ook de Zeebrugse LNG-terminal. Met de coherente strategie die Fluxys op lange termijn sinds de invoering van het aardgas heeft gevoerd heeft zij haar infrastructuur uitgebouwd om er het kruispunt bij uitstek van de grensoverschrijdende aardgasstromen in Europa van te maken. Deze strategie, die niet onaanzienlijke investeringen heeft gevergd, heeft het mogelijk gemaakt van het vervoernet een uniek kruispunt te maken tussen de verschillende aardgasbronnen en de Noordwest-Europese eindverbruikersmarkten, en tevens daardoor de bevoorradingszekerheid, de spreiding van de aardgasbronnen en de mededinging op de Belgische markt te versterken. Bovendien verzekert Fluxys de **hubdiensten** voor de handel in aardgas op de Hub van Zeebrugge, één van de belangrijkste korte-termijn markten voor aardgas in Europa.

Om te voldoen aan deze doelstellingen richt Fluxys haar omvangrijk investeringsprogramma op de vooruitzichten van de evolutie van het verbruik in België en op de versterking van de capaciteit in de richting van de landsgrenzen op basis van lange-termijn reserveringen. In 2010 heeft Fluxys bijna 400 miljoen € geïnvesteerd, waardoor de onderneming tot de topinvesteerders van ons land behoort. In 2009 had Fluxys 236 miljoen € geïnvesteerd.

Elektriciteit – en aardgasdistributie

In 2010 werden bijna 2.000 km aan nieuwe pijpleidingen geplaatst voor de distributie van aardgas. De totale lengte van de distributieleidingen benadert nu 68.000 km. Deze investeringen waren noodzakelijk om aan de toenemende vraag voor aardgasverwarming te voldoen (+ 60.000 klanten). Vandaag worden meer dan 50% van de privéwoningen met aardgas verwarmd. De dimensionering van de netwerken moet eveneens rekening met de noodzaak de verbruikers zelfs bij een equivalente temperatuur van -11°C te kunnen beleveren (openbare dienstopdracht).

3.300 ontspanstations en 8.700 cabines die bij de eindklanten geïnstalleerd zijn dragen bij tot de goede aardgasbevoorrading van de eindafnemers.

De elektriciteitsnetbeheerders hebben in 2010 bijna 1.500 km kabels gelegd. De totale lengte van de elektriciteitsdistributienetten bedraagt vandaag ongeveer 191.000 km.

De primaire voeding van deze netten gebeurt vanuit 500 onderstations die aangesloten zijn op het transportnet. In de netten van de verdelers staan ongeveer 71.000 transformatoren opgesteld.